

« نوراك بوردى ، كيم، صايبدا اورمىچى يىل
كېر مشرە، مدنى پىنن آجۇنە رىمىزك كېلىمىدە
قىدىلارنى بىكىلىمىلەرى رىجا اولغۇر . »

نوراك بوردى

تائىرى : نوراك بوردى

مدىرى : آق چورە اوغلى يوسف

۳ ئىتىرىن اول ۱۳۲۹

صانى ۲

۳

یامظفریت یا اولوم دین و آلتدن کلن هیج برشی* گری براقیان بر آدم کیدر. خارجی هجوملرند قارغیلامسنه کووه نیر. تورک قارغیلامقدهده خارجیدن اشاعی قالماز. اکر تورکلردن بیک آتلی بر آتیمده آتیش ایدرک دیکریک آتلی خارجی به هجوم ایتسهر، بای حال خارجیاری مغلوب و منهزم ایدرلر.

«بو خصوصده تورکلرایله مقایسه ده دگر دیکر براردو یوقدر. خارجی و اعراپک آت صیرتند. ایکن اوق آتملری ایسه شایان ذکر دکلدر. تورک ایسه آت اوززند. ایکن حیوانات و حشیه بی، قوشلری آولار. و هوایه آتیلرکی آتیلان اوق نشانکاهلرینی و دیله دیکی کشیلری و صاقلانمش اولان آو حیوانلرینی و بره دیگلمش نشانلری و اوچان پیرنجی قوشلری، حیوانی دولو دیزکین صاغه و صوله، یوقدویه، آشاعی به سوق ایدرکن، اورور! خارجی هدفه کوزینی اویدر ووب بر اوق آتجه به قدر تورک اون اوق آتار. کرک بروادینک ایچنه اینرکن و کرک دوز یرک اشاعیسه آتارکن، یعنی عارضه لی یرلرده تورک حیوانی خارجیچینک دم دوز یرلرده سورمه ییلمسندن زیاده سورر. تورکک ایکی اوکنده وایکی آرقه سنده دوت کوزی واردر.

یتیمدی ترجمه ایدن: بایزید درسماعلرندن

شرف الدین

حیات

ازمیر سیاحتی

۲

(باشی ۲۱ نیمی ییلک ۲۱ نیمی صایستنده)

ازمیره واردیمز کوندن باشقه داهابش کون او طور دق. گوندوزلی و کیجه لی حیاتمز بر پروغرامه باغلانمش اولدینی ایچون کوردیگمز شیلر، طبعی بزه کوستر. یئلردن عبارتدی. بزازمیرک اجتماعی و اقتصادی حیاتی تمامیه تدقیق ایدر. مزدک. بو، آلتی کون ایچنده یاپیلاجق برایش ده گیلدی. بونکله برابر کورمه ییلدیگمز قادار آکلامغه ده چالیشدق، و بوقیسه تدقیقندن بک نمون و مستفید اولارق چیققدق.

اينديگمىز، بزم ازميرك بوسوتون تورك اولان محيطة ايله تماسمىز ماساعد ده كېلدى ؛ بوندن متاثر ايدك .

اتحاد و ترقى مکتبى گوردكدن سوگرا، قىز اتحاد و ترقى مکتبى ده زيارت لازم كلىوردى .

كرك فردلر، كركسه جمعيتلر طرفندن اداره اولونان خصوصى مکتبلرك حكومت مکتبلرندن چوق داها پارلاق خدمتلر ايتديگى روم ايلينك بر چوق يرلرنده گورمش، آكلامش ايدم . حتى كچن سنه قونيه يه كيتديگم وقت ايشك اناطوليدده بويله اولديغنه قناعت كدگه باشلادى . آرتيق ازميرده بوقناعت بوسوتون يرلشدى . حقيقت ، ازمير اتحاد و ترقى مکتبلرى، درجه لرنده كى باشقه مکتبلرك چوق دها يوقارىسنده ايدى .

اتحاد و ترقى قىز مکتبى ياليلر جهتنده، يوكسك بريرده ايدى . مکتبك دكر جهتنده، انشاسى هنوز يشمه مش بويوك برصوندورمه واردى . بوراسنى بك كوزهل سوسله مشلر، تام قارشى يه ظريف بر صحنه يرلشدير مشلردى . بوراده ده ايكي كون اول ياييلان مكافات توزيى رسمى تكرر ايدى ليوردى . پروغرام بك دولغون ايدى . وقتى ماساعد اولما مقله برابر، مکتبك چاليشقان خوجه لرىنى، كوچوك خانلرىنى متاثر ايتمه مك ايچون نهايته قادار بكلمه كه راضى اولدق .

سلانينك خصوصى مکتبلرىنى گوردكدن، استانبولده بويله لرينه تصادف ايدمه دكدن سوگرا - نه قادار اولسه اناطولى، كرى قالمشدر . - اعتقادى ازميرده معرفت بولنده ترقى آديملرى آتيلمش اولاجغنه بنى اينانديرام يوردى . فقط بومكتبده كچيرديگم ايكي اوچ ساعتك زمان، بزم بوتون شهه لرىنى ازاله ايتمش، يرينه نهايتسىز براميد داها قوييمشدى .

ازميرك كوچوك خانم قىزلرى حقيقت چوق ذكى وقابليتلى ايديلر . ازميره خاص اولان اوطاتلى شيوه ايله بزمه كوزهل شيلر او قوديلر، نه كوزهل شيلر ترنم ايتديلر . سوينجى موزدن، افتخار موزدن كوكسلر موز قباردى و آغلادق .

شىمىدى بزم بويله غرور و اميد ساعتلى ياشاتان مديره، معلمه لره تشكر ايتك، اونلرى يورولق بيلمه ين سعي لرنده تشويق ايله مك وظيفه سى قالمشدى .

بوراده فاضل رئیسمر احمد اغایف بک، گنیش عرفانه انضمام ایدمن جوشغون
حسریله بووظیفه پی حقیله ایفا ایتدی . سوکرا حمدالله صبحی بک، آقا کوندوز
متحسین روحلرینک شکران شعرلرینی ترتیل ایتدیلر . اجتماعه ریاست ایدمن
فریق اسماعیل فاضل پاشاده باباق اندیشه لريله چاربان قلبنک تأثرلرینه ترجان اولدی
و مکتبک تقصانلرینه مداراولاجق برغانده بولوندی ؟ هیمز بوانسانیت اثرینه
اشترک ایتدک .. و پک ممنون آیریلدق .

صنایع مکتبده بزم انتظار اولونیوردی .. آقشام یاقلاشمش اولدینی حالده
داها اول گزمش اولدیغمر صنایع مکتبک موزیقه سنی دیکله مک ایسته یوردق .
موزیقه معلمی اسماعیل بکک استادلغنی برگون اول اتحاد و ترقی مکتبده تقدیر
ایتمشدک .

صنایع مکتبک اورتهمسندگی آلوده حاضرلانا قوتوقلره یرلشدک ..
بوراده یتیم یاورورلرک چالمغه باشلادینی روحی اوقشایان پارچه لر دیگله مکه
قویولدق . اسماعیل بک کندی بسته له دیگی برایکی پارچه پی ، سوکرا « قارمن »
اوبراسنی چالديردی . « بزم » نك بولایموت اثرینی ، بوتورک یاورورلری بویوک
برموفیتله چالديلر . تقدیرلریمزی افاده ایدم بیله جک سوز بولامیور ، بوتون
قوتملره آلتیشلیوردق .

ازمیر صنایع مکتبی گوردکلرم ایجریسند شهباز برنجیلگی احراز
ایدیوردی . بزی آنک زیاده متحسین ایدمن جهت ، بوتون مکتبلرک بکی
تربیه لرنده تورک ملیتجه لکنه ویریلن موقع ایدی . بوتون ازمیر مکتبلرنده
ملی بروح اویانديرلماسنه بویوک برامیت ویرلمش ، بوخصوصده چالیشلمقده
بولونمش اولدیغنی گورییوردق .

ازمیرده باشقه برمکتبی ، « روضه عرفان » یدم گزدک . بومکتب استانبوللی
ذیشان خاتم اسمنده گنج برمعلمه نك صرف شخصی برتشی اولارق آچیلمش
ایدی . شهر داخلنده بویوک بر بنایه یرلشن بومکتبده بزی مفتخر حیرتله
دوشورمن موفقیت صحنه لرینه تصادف ایتدک .

هپسی عینی یچمده لباسلر کینمش کوچوک خانملر ، بزی قارشیلایمرق

یوقاری یه چیقاردیلر . سوکراینه تورک یازیچیلرندن ، شاعرلرندن برقاچنک
 سوک اثرلرندن او قودیلر . مکتبک موسیقی معلمی صاحب زاده محمد شوکت
 اقدی اسمنده کی حرمتلی اختیار بزه بعض پارچهلر تغنی ایتدیردی . آبانی
 ساریفی ، قیسه جبهسی ، بیاض صاقالیه محمد شوکت اقدیدن موسیقی نظریاتنده
 بویله بویوک براهلیت بکله مدیکمزی اعتراف ایدرم ؛ فقط شکرانله سویلرم که
 بو ذات بزی محجوب ایتدی : پارس قونسرو اتوارنده تحصیل ایتمش ! ایشته
 از میر بزه بویله برچوق کیزلی خزینهلر کوستردی . بن استانبولدن از میر ده گیل ،
 برکودن برقصه یه گلمش اولدیغمزی سویله مکده کندیمی حقلی گوریوردم ؛
 استانبولده شخصی تشبیه آچیلمش بویله بر مکتبمزی ، بویله مکتبلرده تدریس
 ایدم جک اقدارلی ، فقط محویتلی موسیقی شناسلرمز بولوندیغنی ایشتمه مش ،
 گورمه مش ایدم .

ذیشان خانم استانبولک یتیشدیرو بده قیمتی بیلمیه رک کندنده طو تامادیفی ،
 هب بویله طشرمه یه کوندردیگی سی ولیاقت خزینهلرندن بری ایدی . استانبولده
 بگه نیلمه بن استانبوللیلر ، طشرملرده نه بویوک ایشلر گوریورلر . بن یالکیز بویله
 عرفان ساحه سنده ده گیل ، حریت و حرب ساحه سنده ده نه استانبوللی قهرمانلر
 بیلورم .

ذیشان خانمک بزه سویله دیگی نطقدن بعض پارچهلری شورایه نقل ایتمک
 ذوقدن کندیمی آلامیورم . استانبوللی برتورک قیزینک ، تورک محررلرینه
 خطاب ایدلش اولان بوسوزلرنده ناصل تمیز و عقیف برتورک روحنک بولوندیغنی
 گوریگز :

« برچوق زمان بزلره تورک کلمک علویتنی ، نجاتنی ، تاریخی اصالتلری
 منبر مطبوعاتدن متین بر محاکمه ، نزیه برلسان ایله خطاب ایتدکدن سوکرا ،
 بونلرک عکس صداسنی دیگله مک ، روحزده حاصل ایتدیگی حسیاتک غلیانی
 آکلامق ایچون بزه یقیندن تماس ایتمک ایسته دیگز . برچوق زحمتلری اختیار
 ایدم رک از میریمزی تشریف بیوردیگز . و بزواواللی تورک قادینلرینک بو محیطده کی
 حالنی ، موقعنی آکلامق ایچون مکتبمزی ده گورمک ایسته دیگز . »

ذیشان خانم از میرگی اقتصادی حیاتی قیمتی زنکین برشهرده بزه و فقر معارفی خاطر لاتدی: «ایکنجی پایخت ده نیلمگه سزا اولان از میرده معارفک بودرجه تدنینه تأسف، تأثر ایتیه جک هیچ برمتحس تورک قلبی یوقدر! از میرک ثروتیه معارفی، مکتبلیخی مقایسه ایدن حمیلی برمتفکر، قلبی یانارکن کوز یاشلیخی ضبطه مقتدر اولاماز. دیدی و صوگرادرین بر فریادله هایقیردی: «ممالک عثمانیه نك هر نقطه سنده حمایه دن محروم اولان بز زاواللی قادینلرک معارف سزلیکی هله از میرده داها زیاده نظرلره چاربار. حامیسز، معینسز، یچاره قادینلر ن بکله نه جک آثار ترقی نه اولاییلیر؟

«یوره کم یانارق سزه عرض ایدیورم که بوملتک عمومی جهلندن ائک زیاده حصه دار اولان، بومهلک دردک پنجه سنده ائک زیاده آغلایان، ایگلکین بز، اومت، بز معصوم، بیکس قادینلر ز... بزه باقان، بزم فریادلریمیزی، اینلریمیزی دیکلکین یوقدر... آه! بیلیمور، حس ایدیلیور که چکدیگمز فلاکتلرک ائک آشکار، ائک قطعی سببی بز قادینلرک، برملتی طوغوران، بویوتن، تربیه ایدن بزوالدهلرک جاهل قالماسیدر.»

داها صوگرا وطنه دونیور، اونک قیریق کوکنه خطاب ایدیور: «ای، یارالی آرسلانلر گیبی دانما ایگلکین، کوکره یین وطن! ای، دانما وجودندن برپارچه قوپاریلدقجه آغلایان، اولادلرندن مدد اومان وطن!.. سن بیکس سئک.. سن یتیم سئک.. سنک کوز یاشلریکی سیله جک حقیقی، اوز والدهلر یوقدر.. علمدن، فندن بهره سی اولمایان قادینلر، آنالر سکا ناصل خدمت ایده بیلیرلر؟»

آه! نه قادار دوغرو، نه قادار دوغرو! جهلک قوجاغنده یتیشن بر ملت، جاهللیکدن ناصل قورتولور، وانسانلر آراسنده یاشامق حققی ناصل قازانیر؟ «وطنک فاندملی بر عضوی اولمایان قادینلر، بوملکک خرابینه خدمت ایدن آللر دیمکدر.» بونی حس ایدن قادینلر، ایشته ذیشان خانم گیبی، هر تورلو کوچلکلره، تجاوزلره، دیدی قودیلره رغماً بویله قهرمانجه اورتیه، سنی و عرفان ساحه سه آتیلیرلر.

باقیگز، ذیشان خانم داها نه دییور :

« آی قادینلق! سنک قدرک بیلنمدکجه، سن نور عرفانکجه سمالره، عرش
انسانیته دوغرو یوکسهلمدکجه، سن معزز جنت طوبراقلرندن یارادیلش بومقدس
وطنه برنور هدایت کیی نازل اولمادکجه، تورک قوم نخبینی بر ملک الصیانه کی
حفظ ایتهدکجه.. وطنه عاند بوتون دوشونجهلر، امیدلر برر سرابدرا!..
ایشته ذیشان خانم بزه بویله سویله دی.. تورک محردلرینی مدحله غرق
ایتدی؛ فقط عینی زمانده اونلره نصیحتلرده ویردی؛ یوللر گوستردی.
ذیشان خانمه جوق متشکر قالدق.. بزه تورک قادینلری ایچنده کی بویوک
قهرمانلردن برینی تمثیل ایتدی. بزم نظر مزده بویودی، یوکسهلدی، و بز
کوجولدک، کوجولدک... »

..

ازمیرده عسکری خسته خانه سنی ده زیارت ایتدک. غرب اردوسندن یارالی
اولارق بورایه نقل ایدلش اولان بر خایلی زواللی غازیلر واردی. بویچارملر
نه بویوک فلاکتلر، محرومیتلر گچیرمشلردی. قاچ دفعه آچلقدن، صوسزلقدن
اوله جنت برحالده، داغ باشلرنده، دره ایچلرنده ایگلرکن وجدانسز و خان ائاردن
قورتولدیلر. آرتیق بونلری زیارت ایتمک، خاطرلرینی صورمق، یوره کلرینه
صو سربمک بز تورکچیلر ایچون بویوک و مقدس بر وظیفه ایدی.
خسته خانه هیاتی بزی پک ملتفتانه قارشیلادی؛ سر طیب پکک اوداسنده
براز اوطوردق؛ صوگرا قوغوشلری گزدک. غریزی سفالتلر ایچنده چیرپینان
بوزواللی یارالیلر، نه قادار حالسز و قانسز ایدیلر. یوره کلریمز صیزلایه صیزلایه
کندیلمی سلاملادق؛ گولر یوزله تسلی ویرمکه چالیشدق.
بوراده شو اولدکجه راحت کوشه یی بولوب، بوتیمزجه یاتاقلرده یاتجه یه قادار
نه محرومیتلر، نه عذابلر چکمشلردی. هپسک یوزنده کندیلمی بر قاچ دفعه
زیارت ایتدیگنه شبهه اولمایان اولومک قورقونج ایزی حالا بلیریوردی. بو آنا
بایا قوزیلری بر قورشونله، بر شرابیل پارچه سیله شهید اولمی جان منت بیلدرک
یرلرندن، یوردلرندن آیریشلر، سنجاغک الی آقلی کولگه سی آلتنه قوشمشلردی.

بونلرک ایچنده تک برر دوشمان اولدیرمکه ده گیل، احتمال تک برر قورشون آغمه
بیله موفق اولامدن یادوشمانلرک، یا وطن خاشرینک سفیل قورشونلریله یارالانش
کیم بیلیر قاج بی چاره واردی .

انسان بوسونوق یوزلره ، بوفرسنز کوزلره ، بوقانسز قاوروق دوداقلره
باقدجه ، غرب اوردوسنک آیلرجه ناصل الیم حرمانلر ، ایشکنجهلر ایچنده
یاشامش اولدیغنی بر درجه یه قادار آکلایه بیلیر. بو اولو چهره لری ، شبهه سنز
استانبول غزتلرندن بیک کره بلیغ بر افاده بی حائر ایدی. بونلره بزم تسلیلریمز
بلکه روحانی بر تاثیر اجرا ایده ردی. فقط شیمدیلك بونلری صحتاً ، جسماً ائی
ایتمک ، قوتلشدیرمک ، سوکراده برلرینه یوردلرینه کوندرمک لازمدی. وجود
یاواش یاواش صحتی اعاده ایتدیکه روح ده عینی تدریج ایله یولنه کلیر .

خسته خانه دن خایلی متأثر ، بونلکه برابر وطنی بر وظیفه ایفا ایتش اولمقله
متسلی اولارق چیققدق .

ازمیرده ویردیگمز قونفهرانسره ، بزه جکیلن ضیافتلردن داها سوکرا
بخت ایده رم.

هظم نامی

سکوتر و هوا بریز

« تورک یوردی ، مدیریته »

تسأل الناس عن دینی فقلت لهم

دینی هواکم : و دینی بعده دینی

سرنامه اتخاذ ایتدیکم بو بیت عربی بی مصر لیلرک الک کنج ، الک بلند شاعر نجیبی
حسن القایاتی نک اخیراً (الشعب) صحیفه لرنده نشر ایتدیکی بر منظومه غراردن
اقتباس ایدیورم .